

5.1.1. Restaurācijas politika

Restaurācijas pamatprincipi tiek balstīti uz starptautiski atzītiem teorētiskiem un ētiskiem pamatiem, restaurācijas mērķis ir nemainīt objekta formu un saturu, bet gan novērst bojāšanās procesus un to iemeslus, maksimāli saglabājot objekta vēsturisko un māksliniecisko autentiskumu:

- Profesionalitāte – restaurāciju drīkst veikt vienīgi profesionāli restauratori, ar pierādāmu kvalifikāciju un pieredzi; Restaurācijas darba metodiku un kvalitātes kontroli nodrošina Restaurācijas un konservācijas padome, kas darbojas saskaņā ar nolikumu;
- Zinātniskā izpētē balstīti lēmumi – pirms restaurācijas uzsākšanas priekšmetam veic padziļinātu vēsturisko un tehnisko izpēti, restaurācijā tiek pielietotas zinātniski pierādītas metodes;
- Autentiskuma saglabāšana – restaurācijas mērķis ir stabilizēt objekta stāvokli, saglabājot tā vēsturisko un māksliniecisko autentiskumu;
- Atgriezeniskums – restaurācijas materiāli un metodes tiek izvēlēti tā, lai iespēju robežās nākotnē tos varētu aizstāt, neradot papildus bojājumus oriģinālam;
- Ilgtspējība un materiālu saderība – tiek izmantoti tādi materiāli un metodes, kas ir ilgtspējīgi un saderīgi ar oriģinālajiem materiāliem, lai neradītu bojājumus ilgtermiņā;
- Dokumentēšana – visi restaurācijas procesi tiek dokumentēti; katram restaurētajam darbam tiek sagatavota Restaurācijas pase, kurā tiek fiksēts darba tehniskais stāvoklis pirms restaurācijas, sniegts restaurācijas procesu apraksts, kā arī pievienota fotofiksācija pirms un pēc restaurācijas. Informācija par konservētajiem darbiem tiek fiksēta reģistrācijas žurnālā.

Restaurācijas nodaļā strādā 12 profesionāli restauratori, kuru kvalifikāciju apliecina izglītības dokuments un Nacionālās Kultūras mantojuma pārvaldes Restaurācijas kvalifikācijas novērtēšanas ekspertu padomes izsniegta apliecība. Muzeja restaurācijas darbnīcas iekārtotas speciāli izbūvētās darbnīcās, tās ir aprīkotas atbilstoši mūsdienu tehniskajām prasībām, restauratoriem ir pieejami profesionālie instrumenti un materiāli. Atbilstoši muzeja krājuma specifikai ir izveidoti četri restaurācijas darbnīcu virzieni:

- stāiglezniecības restaurācijā,
- grafikas (mākslas darbu uz papīra) restaurācijā,
- vēsturisko virsrāmju restaurācijā,
- porcelāna, keramikas un stikla restaurācijā.

Restaurācijas darbu plānošana notiek trīs pamatvirzienos:

- Lielāko restaurēto un konservēto vienību skaitu veido priekšmeti, kas tiek sagatavoti LNMM izstādēm, tāpēc ir būtiska savlaicīga eksponātu atlase un restaurācijas termiņu saskaņošana ar LNMM izstāžu plāniem;
- Respektējot restauratoru noslodzi un darbnīcu kapacitāti, pēc iespējas plānveidā tiek restaurēti un konservēti priekšmeti, kuriem preventīvās restaurācijas nepieciešamība tiek identificēta regulāro krātuvju apsekošanu vai Esības pārbaužu laikā;

- Konstatējot progresējošus vai īpaši bīstamus bojājumus, kuri var ietekmēt arī pārējo krājumu, restaurācija vai konservācija tiek veikta nekavējoties.

Restaurācijas nodaļas speciālisti sniedz būtisku ieguldījumu krājuma saglabāšanā, nodrošinot plaša spektra preventīvās konservācijas pasākumus un pēc nepieciešamības sniedzot kolekciju glabātājiem metodisko atbalstu:

- sadarbībā ar krājuma glabātājiem tiek veidota priekšmetu ilgmūžīgai saglabāšanai piemērota krātuvju infrastruktūra, regulāri tiek monitorēts temperatūras un mitruma režīms. Vismaz reizi gadā sadarbībā ar sertificētu laboratoriju krātuvēs tiek ņemtas gaisa mikrobioloģiskās analīzes;
- regulāri tiek veikta krājuma vizuālā pārbaude, novecojuši, nekvalitatīvi noformēšanas materiāli pēc iespējas tiek mainīti pret mūsdienu prasībām atbilstoši;
- restauratori izvērtē visu deponēšanai pieprasīto LNMM krājuma priekšmetu un uz laiku pieņemto izstāžu eksponātu saglabātību, pēc nepieciešamības sniedzot metodiskos ieteikumus noformēšanai, eksponēšanai, pakošanai un drošai transportēšanai, kā arī sagatavojot pilnu priekšmeta saglabātības stāvokļa protokolu (Condition report) deponējumiem no LNMM krājuma un pēc nepieciešamības - uz laiku pieņemtajiem eksponātiem.